

Pantru azi vă prezint nuvela "Văduvele", scrisă de Barbu Ștefănescu Delavrancea, care scoate în evidență faptul că desfășurarea negativă a unor fapte de viață are un punct de reîntoarcere la firescul lucrurilor în zilele de Paște.

□ *"Oamenii, când n-au ce face, se-apucă de gâlceavă. Se dau la vorbă, și destul e unul s-o apuce anapoda, că cearta e gata. Prostia pândește mintea omului cum pândesc lupii razna oilor."*

Ne spune Delavrancea încă de la început. Sa nu uităm că anticul Publilius Syrus spunea că "oamenii, nefăcând nimic, se obișnuiesc să facă rău". Aceste cuvinte au fost rostite prin secolul al IV-lea al erei noastre dar sunt valabile și azi... .

□ *"Se întâmplă, câteodată, și mai altfel de cum gândești. Nici lene, nici prostie, nici răutate să nu fie la mijloc, și totuși sare omului țâfna din senin, din iarbă verde. Ba că s-a gândit la cutare lucru când a zis cutare cuvânt; ba că a tras cu coada ochiului când se uita la mine ."*

Vedeți, Delavrancea ne invită să ne păstrăm cumpătul și să cântărim mult mai bine ce se întâmplă în preajma noastră. Stie el ce spune... Desfășurarea ulterioară a povestirii ne va lămuri și pe noi.

"Cine a auzit și nu s-a crucit de neînțelegerea mamei Iana cu mama Ghira? Din vecine de omenie, cu datini frumoase, acum, toată grânărima știe, de la fetișcane până la bunici, c-au ajuns la cuțițe."

E în acest text un cuvânt care-mi place foarte mult și pe care nu l-am mai întâlnit."Grânărima"- mă gândesc la grâne, la cine muncește pentru a pune grânele în hambar, deci la țărani. Frumos ne spune Delavrancea că de cearta celor două știa tot satul!

"Mama Iana și mama Ghira erau văduve. Mama Iana avea pe Irina, mama Ghira pe Răducanu. Atât rămăsese din două neamuri harnice, c-adusese muscalul boleşnițe și boli de seceraseră lumea în toate părțile."

"Da', slavă Domnului, nimeni pe-atunci nu pierdea de foame, nici că rămânea la Crăciun fără porc, la Paște fără veșminte noi și la Moși fără doniți și ulcioare și pomană morților."

Nici mama Ghira și mama Iana nu suferă de foame.

"Amândouă aveau de la răposați acareturi bune, așezate cu temei, să tot ție și să nu mai putrezească; ceva bani cheag, ogrăzi cu pruni și zarzări, grădini cu flori și legume, toate ocolite cu garduri-pleturi, să nu vezi prin ele, și umbrite cu streșini de mărăcini."

Totuși, conform înțelepciunii populare, în orice gospodărie e bine să fie și un bărbat, pentru că

"e altfel când trece bărbatul prin bătătură; unde calcă, colo, rar și îndesat și mi-ți stăpânește c-o privire cât ține curtea; și păsăret, și cățel, și purcel se dau în lături și se fac teacă de pământ că trece stăpânul, nu glumă."

Mama Irinei are o mare problemă, că are o fată și tare bun i-ar fi de ginere băiatul Mamei Ghira, Răducanu.

"Da' pe Irina cățeii o întind de rochie, purcelul ridică râtul în sus, și-i guiță a mâncare, fofologii de rață fug de la cloșcă și-i dau târcoale căscând ciocurile lacom."

Cele două mame ajung la înțelegere.

"Să facem din două curți una, din două mese una mai mare, și lighioile noastre, toate la un

cârd, să aibă și stăpână ca să le răsfețe, și stăpân să le poruncească, iar d-ta să ai și fată, și băiat, iar eu să am și băiat, și fată."

Apar și problemele.

"Iată lumea, cum e lumea făcută. Ba că nu e măturată curtea; ba că nu sunt curați pereții; că hâr, că mâr, și te seacă la inimă. Ia, alde Ghira, ce-i cășună și ei... s-a sculat cu plapuma în cap... a călcat cu stângul azi-dimineață..."

Incet-încet reproșurile pe care și le fac cele două mame îndepărtează cele două familii.

□ *"Duminica asta nu mâncară împreună. Și unora, și altora le părea rău.*

- *Știi, Răducane, că lana a dat drumul găleții când m-a văzut că vreau să apuc de roata puțului? Te-ai fi gândit la una ca asta?*

Irino mamă, cum mă vezi și te văd, eram la biserică, am întins lumânarea să mi-o aprind de la lumânarea ei, ș-odată s-a făcut că-i cade jos, ca să se stingă. Toate muierile au înțeles."

Cei doi tineri mai merg în vizită unul în casa celuilalt.

"Uneori mai venea Răducanu pe la mama lana, da' stătea mai mult rezemat în picioare decât pe pat. Așa, se mai ducea Irina pe la Ghira. "Ce mai faceți?" Ș-atâta tot."

Răducanu și Irina suferă din cauza ambițiilor ieftine de care dau dovadă mamele lor,

"făcându-se din zi în zi mai mari și mai tăcuți, se iubiră din ce în ce mai mult.

O viață întreagă împreună. Copilăria cu desişul ogrăzilor, cu fluturii, cu zarzărele crude, cu ghicitorile, cu basmele, cu spaimetele care îi ghemuiau unul într-altul... naivitatea că ar fi "nevasta și bărbatul" când Răducanu venea c-o troacă cu nisip, ca și cum ar fi venit cu grâu de pe drumuri... și ea, legându-se la cap, îl aștepta la umbra deasă de măturică, de poala Maicii-Preciste..".

Sfintele sărbători ale Paștelui readuc buna înțelegere între cele două mame.

"- Răducane mamă, îi zise Ghira în ziua de Paști, de ce nu te piepteni?... Și ce-ai tu de ești ofilit la față? El tăcu, iar bătrâna furișă o privire spre alde lana și bombăni înghițind în silă un ou răscopt."

Mama lana îi spune fetei sale:

"- Irino mamă, ți-ai pus rochia cu gura sucită, șorțul șoldiu, coadele pe ceafă și mărgelile ale mai urâte tocmai în ziua de Paști? Și te jigărești... să juri că cu tot dinadinsul..."

Irina tăcu. Mama lana fulgeră o privire spre alde Ghira, dădu din cap și oftă... "Ei! he!"

Răducanu și Irina stăteau unul lângă altul și unul pe altul se rugau să nu mai plângă. Luna, deasupra lor, ca un taler de argint, le înfloreau veșmintele albe.

□ *Răducanu și Irina scoaseră din sân câte un ou roșu și ciocniră.*

□□□□□□□□ - *Hristos a înviat, Irino!*

□□□□□□□□ - *Adevărat c-a înviat, Răducane! Răducanu sărută pe Irina."*

Discuția care urmează e auzită de cele două mame care decid să pună capăt certei lor fără temeii.

"...de nu s-or împăca..."

□ - *Niciodată?... M-arunc în fântână...*

-Și eu în picioarele cailor... Bătrânele tresăriră. Fiorul morții le cutremura pe-amândouă și plecară năbușindu-și plânsul, de teamă "să nu-și sperie copiii". Toată noaptea au plâns. Cum, să rămână fără de copii? "Eu sunt de vină!" "Capul meu ăl sec!" "Fudulia mea!" "Mă duc eu la dânsa"."

O poveste simplă, cu final fericit, dar bine-venită acum, în pragul celei mai mari sărbători a creștinătății. Să ținem seama și de povața lui Confucius, care spunea că "fără a cunoaște puterea cuvintelor este imposibil să cunoști oamenii".